

XXVIII Pž-945/06-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, te Vesne Buljan i Marine Veljak, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja P.H.U.P. DAREK CO, Dariusz Pazskiewicz, Republika Poljska, Ul. Wojska Polskiego 70, 16-300 Augustow, kojeg zastupa punomoćnik Beata Glinska Kovač, odvjetnica u Zagrebu, Baruna Trenka 1, protiv tuženika ORKA STUDIO d.o.o. iz Zagreba, Stubička 62, kojeg zastupa punomoćnik Mladen Dragičević, odvjetnik u Zagrebu, Palmotićeve 60/II, radi isplate iznosa od 7.000,00 EUR, odlučujući o tužnikovoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj XXXVII P-934/05 od 27. listopada 2005. godine, nakon vijećanja u sjednici vijeća održanoj 24. veljače 2009. godine

p r e s u d i o j e

Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj XXXVII P-934/05 od 27. listopada 2005. godine.

Obrazloženje

Pobijanom presudom označenoj u izreci ovog rješenja sud prvog stupnja održao je u cijelosti na snazi platni nalog Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj Ovr-12647/04 od 10. prosinca 2004. godine kojim je taj sud obvezao tuženika da tužitelju isplati iznos od 7.000,00 EUR sa zateznim kamatama po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju od 13. prosinca 2002. godine do isplate, kao i na troškove sadržane u tom platnom nalogu u iznosu od 1.961,00 kn sa zakonskim zateznim kamatama od 10. prosinca 2004. godine do isplate (točka I. izreke presude). Rješenjem o troškovima postupka sadržanim u presudi prvostupanjski je sud naložio tuženiku da naknadi tužitelju trošak parničnog postupka u iznosu od 2.880,00 kn (točka II. izreke presude). Tako je sud prvog stupnja odlučio jer je nakon provedenog dokaznog postupka utvrdio da tuženik nije dokazao da je sukladno odredbi članka 484. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)

pravovremeno i uredno obavijestio tužitelja o nedostacima prodane stvari, a čak i u slučaju da je tuženik to učinio, ta činjenica ne bi bila odlučna za odluku suda budući da tuženik u svom dopisu od 3. lipnja 2003. godine nije zahtijevao od tužitelja sniženje cijene ili naknadu štete na koju bi imao pravo prema članku 500. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima. Odluku o troškovima postupka sud je donio na temelju odredbe članka 154. stavak 1. Zakona o parničnom postupku.

Protiv te presude žalbu je izjavio tuženik pobijajući ga iz svih žalbenih razloga. Obrazlažući žalbene razloge žalitelj u bitnom navodi da se sud nije obazirao na navode tuženika kako se u konkretnom slučaju radilo i o poslovnom odnosu iz ugovora o komisionu, pa je zato i činjenično stanje pogrešno utvrđeno. Sud nije saslušao direktora tuženika i svjedoka Borisa Pahardu, a što je trebao učiniti budući da bi se iz njihova iskaza uklonile dvojbe o kakvom se pravnom poslu uistinu radilo. Osim toga, isporučena stvar je imala mane, a iste ne spori niti sud, te doista nije jasno na temelju kojih se to dokaza sud rukovodio kod donošenja odluke o neizvođenju daljnjih dokaza. Sud pogrešno izvodi zaključak o sadržaju dopisa kojim se tuženik obratio tužitelju u svezi, za sud očito nespornih, mana na stvari, jer iz navedenog dopisa proizlazi da je tuženik upravo zahtijevao od tuženika ono što se može zahtijevati na temelju zahtjeva, dok je s druge strane tuženik upravo tražio sniženje cijene za iznos za koji je smatrao da ne mora platiti tužitelju. Žalitelj nadasve navodi da tužitelj tijekom postupka nije dokazao postojanje niti jedne stavke iz konačnog računa, odnosno nije dokazao postojanje svoje tražbine, pa je nejasno na temelju kojih dokaza je sud donio pobijanu odluku. Žalitelj stoga predlaže da Visoki trgovački sud Republike Hrvatske pobijanu presudu preinači, te odbije tužbeni zahtjev imajući u vidu činjenicu da tužitelj nije dokazao postojanje svoje tražbine, a podredno da istu ukine i predmet vrati na ponovan postupak.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba tuženika nije osnovana.

Ispitavši pobijanu presudu na temelju odredbe članka 365. stavak 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine” broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03) u granicama razloga navedenih u žalbi, te pazeći po službenoj dužnosti na apsolutno bitne povrede odredbi parničnog postupka i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je sud prvog stupnja pogrešno primijenio materijalno pravo, ali da bi i pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti o tužbenom zahtjevu.

Iz spisa proizlazi da su stranke bile u poslovnom odnosu iz ugovora o prodaji na temelju kojeg je tužitelj isporučio tuženiku određenu stvar koja je predmet prodaje (brodicu „Texas 605”), a tuženik za isporučenu stvar nije tužitelju isplatio ugovorenu cijenu. U ovom postupku sporno je da li je tuženik pravovremeno i uredno izvršio reklamaciju tužitelju odnosno istaknuo prigovor neusklađenosti robe, a što je tuženik istaknuo još u svom prigovoru (odgovoru na tužbu).

Naime, suprotno mišljenju žalitelja, i ovaj sud kao i prvostupanjski sud smatra da su stranke bile u poslovnom odnosu iz ugovora o prodaji, a ne u poslovnom odnosu iz

ugovora o komisionu na što neosnovano ukazuje žalitelj. Ovo iz razloga jer žalitelj tijekom cijelog prvostupanjskog postupka nije predložio izvođenje niti jednog dokaza kojim bi dokazao činjenicu da su stranke sklopile ugovor o komisionu odnosno da „poslovni odnos ima elemente ugovora o komisionu, ali s rokom, pa postaje prodajni nalog” što je tijekom prvostupanjskog postupka (na ročištu za glavnu raspravu održanom 13. listopada 2005. godine - list 21. spisa) tvrdio tuženik. Upravo suprotno tom tuženikovom navodu, budući da između stranaka nije sporno da je tužitelj predao tuženiku stvar koja je predmet prodaje, a tuženik nije dokazao da je s tužiteljem sklopio neki drugi ugovor, očito je da su stranke bile u poslovnom odnosu iz ugovora o prodaji.

Prema mišljenju ovog suda, prvostupanjski je sud pravilno ocijenio da tuženik nije niti uredno niti pravovremeno istaknuo prigovor neusklađenosti robe iako se pri tome pogrešno pozvao na odredbu o obavijesti o nedostacima stvari iz članka 484. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine” broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01). Naime, u konkretnom slučaju radi se o sporu s međunarodnim elementom, pa je primjenu materijalnog prava potrebno ispitati prema kolizijskim normama iz Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine” broj 53/91). To u konkretnom slučaju znači da je prema odredbi članka 19. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima za ugovore mjerodavno pravo što su ga izabrale ugovorne stranke, osim ako navedenim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Uvidom u spis proizlazi da su stranke na ročištu za glavnu raspravu održanom 12. listopada 2005. godine suglasno izjavile da se na ovaj pravni odnos primjeni hrvatsko pravo kao materijalno pravo, „jer smatraju da se i tijekom postupka stranke mogu sporazumjeti o primjeni materijalnog prava” (što je točno).

Međutim, s obzirom na to da se hrvatsko materijalno pravo ne sastoji samo od odredaba mjerodavnog zakona (u konkretnom slučaju, Zakona o obveznim odnosima), već i od međunarodnih konvencija koje je Republika Hrvatska ratificirala i koje su po svojoj pravnoj snazi iznad zakona (članak 140. Ustava Republike Hrvatske), ovaj sud smatra da u konkretnom predmetu valja primijeniti Konvenciju Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe („Službeni list SFRJ” Međunarodni ugovori broj 10/84, „Narodne novine”-Međunarodni ugovori broj 15/98) dok se odredbe Zakona o obveznim odnosima kao materijalnog prava Republike Hrvatske primjenjuju supsidijarno ako samom Konvencijom pojedino pitanje nije izričito riješeno, a niti se može riješiti na temelju načela na kojima se Konvencija temelji (članak 7. stavak 2. Konvencije). Naime, navedena Konvencija primjenjuje se uvijek kada se radi o međunarodnoj prodaji robe osim u slučaju kad su stranke izričito isključile njenu primjenu odnosno kad su ugovorile primjenu materijalnog prava pojedine države kao isključivo mjerodavnog za ugovor. S obzirom na to da iz spisa proizlazi kako stranke nisu izričito isključile primjenu Konvencije Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe, a niti su ugovorile primjenu materijalnog prava Republike Hrvatske (uz isključenje navedene Konvencije) kao isključivo mjerodavnog prava za ugovor o prodaji robe, u spornom odnosu između ovdje parničnih stranaka valja primijeniti navedenu Konvenciju Ujedinjenih naroda.

Podredno, ovaj sud napominje da bi se navedena Konvencija primjenjivala čak i u slučaju da stranke nisu ugovorile primjenu materijalnog prava Republike Hrvatske kao mjerodavnog prava u ovom sporu. Ovo iz razloga što je odredbom članka 1. stavak 1. navedene Konvencije određeno da se ta Konvencija primjenjuje na ugovore o prodaji robe sklopljene između strana koje imaju svoja sjedišta na teritorijima različitih država kad su te države, države ugovornice ili kad pravila međunarodnog privatnog prava upućuju na primjenu prava jedne države ugovornice. Prema tome, budući da je tužitelj pravna osoba sa sjedištem u Republici Poljskoj, a tuženik je pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a i pravila međunarodnog privatnog prava (članak 20. točka 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima) upućuju na primjenu prava Republike Poljske kao države ugovornice Konvencije (Republika Poljska je navedenu konvenciju ratificirala 19. svibnja 1995. godine, a primjenjuje ju od 1. lipnja 1996. godine), čak i u slučaju da stranke nisu ugovorile primjenu materijalnog prava Republike Hrvatske, u ovom sporu bi valjalo primijeniti navedenu Konvenciju.

Odredbom članka 39. stavak 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe propisano je da kupac gubi pravo pozivati se na nedostatak usklađenosti robe ako o tome nije prodavatelju poslao obavijest u kojoj je naveo narav nedostatka, u razumnom roku od trenutka kada ga je otkrio ili morao otkriti.

Prema tome, iz navedene odredbe Konvencije Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe proizlazi da kupac mora obavijest prodavaocu poslati u pisanom obliku u kojoj precizno mora pojasniti nedostatke robe što znači da je tuženik kao kupac u obavijesti trebao točno opisati u čemu se sastoji odstupanje u kvaliteti kupljene robe.

U ovom parničnom predmetu tuženik ničim nije dokazao da je dostavio tužitelju dopis od 3. lipnja 2003. godine (list 11., 23 - 24. spisa), a u kojem opisuje nedostatke koji se odnose općenito na sve brodice koje mu je tužitelj isporučio. Nadalje, iz navedenog dopisa nije vidljivo kada je tuženik otkrio nedostatke kupljene stvari navedene u tom dopisu, a niti je tim dopisom tužitelja pozvao da otkloni te nedostatke ukloni, odnosno tuženik niti prema odredbi članka 484. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima nije pozvao tužitelja da pregleda stvar.

Osim toga, čak i u slučaju da je tuženik dostavio tužitelju dopis od 3. lipnja 2003. godine (za kojeg je tužitelj pravilno naveo tijekom prvostupanjskog postupka da isti nije potpisan od strane ovlaštenih osoba tuženika, pa i to ukazuje na vjerojatnost da je taj dopis sačinjen naknadno za potrebe ovog postupka), ovaj sud napominje da je tuženik prema odredbi članka 50. Konvencije Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe mogao sniziti cijenu razmjerno razlici vrijednosti stvarno isporučene robe u vrijeme isporuke prema vrijednosti koju bi roba u to vrijeme imala da je usklađena s ugovorom. Prema tome, tuženik bi i u tom slučaju morao platiti tužitelju nespornu vrijednost isporučene robe, a što nesporno nije učinio.

Prema mišljenju ovog suda prvostupanjski je sud pravilno odlučio ne izvoditi dokaz saslušanjem direktora tuženika i svjedoka Borisa Pehardu jer tuženik tijekom cijelog prvostupanjskog postupka (kao niti u žalbi) nije ni istaknuo činjenicu kada je saznao za nedostatke kupljene stvari odnosno za neusklađenost robe, a upravo o tome ovisi i početak tijeka razumnog roka za obavješćavanje tužitelja o tim nedostacima.

Upravo zbog navedenog, sud prvog stupnja je pravilno održao na snazi platni nalog kojim je sud obvezao tuženika da plati ugovorenu cijenu isporučene robe tužitelju. Jednako tako, budući da su stranke ugovorile primjenu materijalnog prava Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 78. Konvencije Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe u svezi članka 277. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima sud prvog stupnja je pravilno obvezao tuženika da isplati tužitelju i zatezne kamate od dana tuženikova dolaska u zakašnjenje s ispunjenjem novčane obveze, a koji datum između ovdje parničnih stranaka i nije sporan.

Slijedom navedenog, na temelju odredbe članka 368. stavka 2. Zakona o parničnom postupku valjalo je odbiti tužnikovu žalbu kao neosnovanu i potvrditi pobijanu presudu prvostupanjskog suda.

U Zagrebu 24. veljače 2009. godine

PREDSJEDNIK VIJEĆA

RAOUL DUBRAVEC, v. r.